

مناسک و استفتائات حج

مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر

حضرت آیه الله العظمی و جید خراسانی دامت برکاته

www.ketab.ir

مناسک و استفتانات حج

مطابق با فتاویٰ حضرت آیت الله العظمیٰ وحید خراسانی (مدظله العالی)

ناشر: مدرسة الامام باقرالعلوم علیه السلام

چاپ سوم: ۱۴۰۱ ه. ش - ۱۴۴۳ ه. ق.

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

چاپ: نگین

شابک: ۴ - ۶۲ - ۲۶۹۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قم، خیابان صفائیه، کوچه ۳۷، پلاک ۲۱، تلفن ۳۷۷۴۳۲۵۶ - ۰۲۵

مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت
آیت الله العظمیٰ وحید خراسانی

سرشناسه: وحید خراسانی، حسین، ۱۲۹۹ -

عنوان و پدیدآور: مناسک و استفتانات حج: مطابق با فتاویٰ مرجع عالی قدر حضرت آیه الله العظمیٰ

وحید خراسانی دامت برکاته / [وحید خراسانی].

مشخصات نشر: قم: مدرسة الامام باقرالعلوم علیه السلام، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۵۶۸ ص.

شابک: 4 - 62 - 2694 - 964 - 978

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: وحید خراسانی، حسین، ۱۲۹۹ - - وعظ

موضوع: حج

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ م ۳۳ و ۱۸۸/۸ BP

شماره رده دیویی: ۲۹۷ / ۳۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۳۴۱۲۱

مراکز پخش:

(۱) قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، واحد ۹، تلفن ۳۷۷۴۴۹۸۸ و ۳۷۷۳۳۴۱۳

(۲) قم، انتهای خیابان صفائیه، بعد از کوچه ۳۹، پلاک ۷۵۹، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۳۷۷۳۷۰۰۱ - ۳۷۷۳۷۰۱۱

(۳) تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، پلاک ۶۱، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۶۶۴۶۴۱۴۱

(۴) مشهد، چهارراه شهداء، ضلع شمالی باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان،

مجتمع تجاری گنجینه کتاب، طبقه اول، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۳۲۲۳۷۱۱۳ - ۵

(۵) اصفهان، چهارراه تختی، اول خیابان مسجد سید، خدمات فرهنگی فدک، تلفن ۳۲۲۰۵۴۸۵

(۶) اهواز، خیابان حافظ، بین سیروس و سلمان فارسی، کتابفروشی رشد، تلفن ۳۲۲۱۶۳۴۵

(۷) شیراز، خیابان احمدی، روبروی چشم پزشکی نجابت، کتابفروشی شاه چراغ، تلفن ۳۲۲۲۱۹۱۶

ارتباط با دفتر حضرت آیت الله العظمیٰ وحید خراسانی (مدظله العالی):

۰۵۱-۳۲۲۵۰۱۷۸ ۳۳۵۱۱۰۰۰ و ۰۲۱-۲۶۶۰۰۳۳۰-۱ ۰۲۵-۳۷۴۷۵

۷۱/۳

فهرست اجمالی

مقدمه ۹

مقدمات / ۱۳

فصل اول: وجوب حج و شرایط آن ۱۵

وجوب حج ۱۷

شرایط وجوب حَجَّة الاسلام ۱۹

۱- بلوغ ۱۹

۲- عقل ۲۱

۳- آزادی ۲۱

۴- استطاعت ۲۱

استفتائات استطاعت ۴۱

فصل دوم: وصیت به حج ۶۳

وصیت به حج ۶۵

فصل سوم: نیابت در حج ۷۵

استفتائات نیابت ۸۷

فصل چهارم: اقسام عمره و حج ۱۰۳

حج مستحبی ۱۰۵

اقسام عمره ۱۰۷

اقسام حج ۱۱۱

حج تمتع ۱۱۳

حج افراد ۱۱۹

حج قرآن	۱۲۱
استفتائات اقسام حج	۱۲۳

بخش اول: اعمال عمره تمتع ۱۳۱

فصل اول: احرام	۱۳۳
مواقیت احرام	۱۳۵
میقات‌های احرام	۱۳۵
احکام میقاتها	۱۳۸
استفتائات مواقیت	۱۴۳
کیفیت احرام	۱۵۱
استفتائات کیفیت احرام	۱۵۹
محرمات احرام	۱۶۷
تروک احرام	۱۶۷
۱- شکار حیوان صحرائی	۱۶۹
۲- نزدیکی با زنان	۱۷۴
۳- بوسیدن زنان	۱۷۷
۴- مس زن	۱۷۸
۵- نگاه کردن به زن و ملاعبه با او	۱۷۹
۶- استمناء	۱۸۰
۷- عقد ازدواج	۱۸۱
۸- استعمال بوی خوش	۱۸۲
۹- پوشیدن دوخته شده برای مردان	۱۸۴
۱۰- سرمه کشیدن	۱۸۶
۱۱- نگاه کردن در آینه	۱۸۷
۱۲- پوشیدن چکمه و جوراب برای مردان	۱۸۸
۱۳- دروغ گفتن و دشنام دادن و فخر کردن	۱۸۹
۱۴- مجادله کردن	۱۹۰
۱۵- کشتن جانوران بدن	۱۹۳
۱۶- زینت کردن	۱۹۳
۱۷- روغن مالی بدن	۱۹۴

فهرست اجمالی ۷

۱۸- جدا کردن مو از بدن.....	۱۹۵
۱۹- پوشاندن سر برای مرد.....	۱۹۷
۲۰- فرو رفتن در آب.....	۱۹۸
۲۱- پوشاندن صورت بر زنها.....	۱۹۹
۲۲- تظلیل - سایه قراردادن - برای مردان.....	۲۰۰
۲۳- بیرون آوردن خون از بدن.....	۲۰۲
۲۴- ناخن گرفتن.....	۲۰۳
۲۵- دندان کردن.....	۲۰۴
۲۶- برداشتن سلاح.....	۲۰۵
استفتائات محرمات احرام.....	۲۰۹

فصل دوم: طواف ۲۲۷

نقص در طواف.....	۲۴۳
زیادی در طواف.....	۲۴۵
شک در عدد شوطها.....	۲۴۷
استفتائات طواف.....	۲۵۱

فصل سوم: نماز طواف ۳۰۱

استفتائات نماز طواف.....	۳۰۷
--------------------------	-----

فصل چهارم: سعی ۳۲۱

احکام سعی.....	۳۲۷
شک در سعی.....	۳۳۱
استفتائات سعی.....	۳۳۳

فصل پنجم: تقصیر ۳۴۵

استفتائات تقصیر.....	۳۵۱
استفتائات تبدل.....	۳۵۹

بخش دوم: اعمال حج تمتع ۳۶۳

فصل اول: احرام حج تمتع ۳۶۵

استفتائات احرام حج.....	۳۷۱
-------------------------	-----

فصل دوم: وقوف در عرفات..... ۳۷۳

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين، سيما بقية الله في الأرضين.

قال الله عز وجل: ﴿وَإِذْ بَعَثْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَأَمْنًا﴾^(۱)

خدای تعالی کعبه معظمه را جایگاه گردهمایی بشریت و مأمن و مظهر امنیّت نهاد، و آیات روشن و آشکار توحید را در آن نمایان داشت، چرا که «فیه آیات بَیِّنَات»^(۲) و آن بیت رفیع الهی را محل نزول برکت و مرکز هدایت عالمیان مقرر نموده و فرمود: «إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ»^(۳)

این بیت الله العتیق، قبله گاه جهانیان و مطاف آدمیان است، همچنان که بیت المعمور مطاف سماواتیان. پایه های کعبه را ملائک آسمان بنا نهادند و تجدید بنائش را ابراهیم خلیل الرحمن علیه السلام: «وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»^(۴).

۱. بقره: ۱۲۵؛ «و (به یاد آر) هنگامی که ما خانه کعبه را جایگاه اجتماع بشریت و مقام امن مقرر داشتیم، و شما نیز مقام ابراهیم را جایگاه پرستش خدا قرار دهید.»

۲. آل عمران: ۹۷؛ «در آن خانه آیات آشکار (الهی) جای دارد.»

۳. آل عمران: ۹۶؛ «اول خانه ای که برای عبادت خلق بنا شد همان است که در بکّه جای دارد که در آن برکت و هدایت برای جهانیان است.»

۴. بقره: ۱۲۷؛ «و آنگاه که ابراهیم به همراهی اسماعیل پایه های خانه کعبه را برمی افراشتند، [و می گفتند:]

«ای پروردگار ما! از ما بپذیر که تو شنوای دانایی.»

خداوند تعالی حج آن خانه را بر آنان که مستطیعند، فرض و واجب نمود: ﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾^(۱)، و یکی از ارکان تکالیف الهی و برترین مناسک و اعمال عبادی را در سفر بزرگ و معنوی حج قرار داد.

از این رو بر همگان لازم است که مناسکش را بیاموزند و در طریق تعلّم و یادگیری آن کوشا باشند و آنچه را که فرا گرفتند بکار برند و آنچه را نمی‌دانند از داناترین و آگاه‌ترین فقیهان جويا شده و استفتا نمایند.

کتاب حاضر مجموعه قویمة مناسک حج و استفتاناتی است که در طول سالیان متمادی در محضر فقیه اهل بیت عصمت و طهارت؛ و مرجع عالی‌مقام آسمان فقاہت؛ حضرت آية الله العظمی وحید خراسانی رحمۃ اللہ علیہ طرح شده و از ناحیة معظم له پاسخ آن صادر گردیده است.

تنظیم این مجموعه بر اساس فهرست «مناسک حج» معظم له بوده و شیوة آن، بدین صورت است که در ابتدای هر فصلی، مسائل مناسک حج ذکر شده و سپس استفتاناتی که در کتاب مناسک محشی ارائه شده بر اساس فتاوی معظم له قرار داده شده و پس از آن استفتانات دیگری که در کتاب مناسک محشی ذکر نشده، قرار گرفته است.

جهت سهولت استفاده از این کتاب و دستیابی هر چه سریع‌تر به احکام و فتاوی مورد نیاز، برای هر یک از مسائل مناسک و استفتانات، عنوانی گویا قرار داده شده، و این عناوین شماره‌گذاری گردیده است که تعداد آن ۱۲۵۸ عنوان می‌باشد، و در عین حال مسائل مناسک و استفتانات مناسک محشی که تحت عناوین قرار دارد نیز، شماره قبلی خود را حفظ نموده است.

مسائل مناسک حج به صورت «مسأله ۱» تا «مسأله ۴۵۰» با همان ترتیبی که در مناسک مذکور است، شماره‌گذاری گردیده است.

استفتانات مناسک محشی با کلمه [مناسک محشی ...] ذکر شده و شماره‌ای که

۱. آل عمران: ۹۷؛ «و خدا را حقّی بر عهده مردم است که حج آن خانه بجا آورند، [البته] کسانی که [از جهت سلامت جسمی و توانمندی مالی و باز بودن مسیر] بتوانند به سوی آن راه یابند.»

در کروشۀ گذاشته شده، مطابق با شماره مناسک محشّی می‌باشد تا بتوان به آسانی و به سرعت در این مسأله به مناسک محشّی مراجعه نمود و سایر آراء در این مسأله را به دست آورد.

سایر استفتائات فقط با کلمۀ [استفتا] که در کروشۀ قرار گرفته، آورده شده است و شماره‌ای مجزّا غیر از شماره عنوان، برای آن در نظر گرفته نشده است. امید است که انتشار این صحیفۀ احکام الهی، شیعیان و دلباختگان عترت علیهم‌السلام را، در انجام مناسک الهی حج، رهگشا و رهنمون باشد.